

Persbericht

Syriërs nog helemaal aan begin van hun integratie **Onderzoek naar Syrische statushouders in Nederland**

Den Haag, 1 juni 2018

- **Degenen die (gedeeltelijk) over land vluchtten, waren gemiddeld een jaar onderweg. Driekwart van hen is onderweg slachtoffer geworden van onder meer mishandeling, afpersing of schipbreuk.**
- **Bijna alle Syriërs volgen op dit moment een Nederlandse taal cursus of hebben dit gedaan. Veel Syriërs geven aan moeite te hebben met de Nederlandse taal.**
- **Ongeveer een vijfde heeft een diploma in het hoger onderwijs, een derde heeft ten hoogste basisonderwijs afgerond. Nog bijna niemand heeft een Nederlands onderwijsdiploma gehaald.**
- **Een grote groep Syriërs kampt met psychische problemen: 41% kan als psychisch ongezond worden aangemerkt.**
- **Weinig Syriërs hebben betaald werk (12%). Ze werken in lagere functies met een geringe arbeidsduur en een tijdelijk dienstverband. De bijstandsafhankelijkheid is zeer groot (90%).**
- **78% van de Syriërs voelt zich thuis in Nederland en geeft voor tevredenheid over hun leven in Nederland gemiddeld een 8,5. Ouders geven een 8,6 voor de leefsituatie van hun kinderen.**

Dit zijn enkele conclusies uit de publicatie *Syriërs in Nederland. Een studie over de eerste jaren van hun leven in Nederland*. Deze studie wordt uitgebracht door het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en is tot stand gekomen in samenwerking met het WODC, RIVM en CBS. Centraal staan Syriërs van 15 jaar en ouder die tussen 1 januari 2014 en 1 juli 2016 een status hebben gekregen. In deze periode hebben 44 duizend Syriërs een status gekregen. Voor deze studie is een survey uitgevoerd onder 3.200 Syriërs (respons 81%).

Er wordt ingegaan op de vlucht, hun ervaringen met de opvang, hun gezondheid, het leren van de Nederlandse taal en hun participatie in het Nederlandse onderwijs. We laten zien hoeveel mensen al betaald werk hebben, in hoeverre ze contacten onderhouden met autochtone Nederlanders en of ze zich veilig en thuis voelen in dit land. Ook bevat de publicatie informatie over welke betekenis religie heeft voor Syriërs en welke waarden binnen deze groep belangrijk zijn. Er is apart informatie verzameld over de leefsituatie van inwonende kinderen.

Bezuidenhoutseweg 30
Postbus 16164
2500 BD Den Haag
T 070 340 70 00
www.scp.nl

Inlichtingen bij
Jaco Dagevos
T 06 3169 8593
j.dagevos@scp.nl

Gemiddeld een jaar onderweg, vaak ontberingen gedurende de vlucht

Een vijfde van de statushouders in dit onderzoek kwam met het vliegtuig naar Nederland. De statushouders die over land vluchtten, waren gemiddeld een jaar onderweg om naar Nederland te komen. Een kwart van degenen die (deels) over land zijn gevlucht, geeft aan onderweg meestal buiten te hebben geslapen en meestal onvoldoende eten én schoon drinkwater te hebben gehad. Daarnaast is driekwart onderweg slachtoffer geworden van bijvoorbeeld mishandeling, afpersing of schipbreuk. Driekwart van de statushouders voelde zich tijdens de vlucht naar Nederland dan ook nooit veilig. Veel Syriërs (83%) die over land reisden, maakten gebruik van smokkelaars. Van hen heeft de overgrote meerderheid (82%) schulden moeten maken om de overtocht te kunnen betalen.

Bewuste keuze voor Nederland

De belangrijkste factoren in de keuze voor Nederland als eindbestemming zijn de manier waarop Nederland omgaat met vluchtelingen, de kans om een verblijfsvergunning te krijgen en het positieve beeld dat men heeft van Nederland.

Opvangduur van gemiddeld 9 maanden is relatief kort

Syriërs in dit onderzoek hebben gemiddeld 9 maanden in de opvang gezeten. Dat is korter dan bij vluchtelingengroepen die eerder naar Nederland kwamen. Wel zijn gedurende de opvangperiode Syriërs vaker verhuisd (gemiddeld in 4 verschillende opvangcentra gewoond) dan eerdere vluchtelingengroepen (gemiddeld 2 verschillende opvangcentra). In totaal is 60% van de onderzochte groep (zeer) tevreden over het verblijf in de opvang. Een vijfde van de Syriërs is (zeer) ontevreden over hun tijd in de opvang. De overgrote meerderheid is tevreden over de medewerkers van het COA en over de veiligheid in de opvang (ruim 80% (zeer) tevreden).

Bijna iedereen volgt een Nederlandse taalcursus

80% van de Syrische statushouders in dit onderzoek geeft aan op dit moment een taalcursus te volgen. Slechts 7% geeft aan dit niet te doen, de anderen hebben eerder een taalcursus gevolgd. Een tiende van de Syriërs in dit onderzoek heeft inmiddels voldaan aan de inburgeringsplicht. Syriërs geven zichzelf een onvoldoende (4,6) voor hun beheersing van de Nederlandse taal.

Syriërs zijn niet allemaal hogeropgeleid

Ongeveer een vijfde van de Syriërs heeft een diploma in het hoger onderwijs. Bijna een derde heeft ten hoogste basisonderwijs afgerond. Het aandeel dat een opleiding in het hoger onderwijs heeft gevolgd ligt wel beduidend hoger dan het aandeel gediplomeerden van het hoger onderwijs. De oorlog en vlucht zijn redenen waarom niet iedereen hun opleiding heeft kunnen afronden. 3% van de Syrische statushouders (15 jaar en ouder) heeft een Nederlands diploma.

Veel Syrische statushouders hebben psychische problemen

41% van de Syriërs kan als psychisch ongezond worden aangemerkt. Ze zijn bijvoorbeeld vaak zenuwachtig, somber en neerslachtig. Onder de algemene bevolking in Nederland ligt dit percentage rond de 13%. Syrische statushouders maken echter minder gebruik van geestelijke gezondheidszorg dan de algemene bevolking.

De lichamelijke gezondheid van jonge Syriërs is ongeveer gelijk aan die van jonge Nederlanders in het algemeen. Op middelbare leeftijd zijn de Syriërs duidelijk

minder gezond dan leeftijdgenoten in de algemene bevolking. Overgewicht (oplopend van 26% bij de jongeren tot 75% van de 45-plussers) is hoog. Ook roken veel Syrische mannen (63%).

Verreweg de meeste (94%) statushouders zijn ingeschreven bij een huisartsenpraktijk. Vergeleken met de algemene bevolking van Nederland maken de Syriërs meer gebruik van huisartsen- en specialistenzorg. Dit past bij hun minder goede gezondheid. Syrische jongeren gaan echter minder vaak naar de tandarts dan hun leeftijdgenoten in de algemene bevolking.

Nederlandse arbeidsloopbaan nog nauwelijks van de grond gekomen

Het grootste deel van de Syriërs (78%) heeft de stap naar de arbeidsmarkt (nog) niet gemaakt. Dat wil zeggen dat ze geen betaald werk hebben, daar niet naar zoeken en/of daarvoor niet beschikbaar zijn. De overgrote meerderheid van de Syriërs zit in de bijstand (90%). Slechts 12% heeft betaald werk, dit zijn vaak kleine, flexibele banen in het onderste segment. De ongunstige arbeidsmarktpositie vertaalt zich in een krappe beurs. Bijna niemand houdt geld over en een aanzienlijk deel (42%) heeft te weinig geld om van rond te komen.

Veel contact met autochtone Nederlanders, maar ook met Syriërs binnen en buiten Nederland

Het merendeel (61%) geeft aan ten minste wekelijks contact met autochtone Nederlandse vrienden of kennissen te hebben, hetzelfde geldt voor contact met autochtone Nederlandse burens (59%). Een kleine groep van 14% geeft aan nooit contact te hebben met autochtone Nederlanders. Ook geeft het merendeel (59%) van de Syriërs aan ten minste wekelijks contact te hebben met Syrische vrienden of kennissen in Nederland en driekwart heeft contact met familie en vrienden buiten Nederland (ruim een derde (36%) heeft dagelijks contact).

Egalitaire opvattingen over man vrouw-rollen, homoseksualiteit gevoelig thema

Syriërs vinden onderwijs voor jongens en meisjes even belangrijk. Met betrekking tot geldzaken en werk zijn de opvattingen wat minder egalitair. Maar nog steeds geeft ongeveer twee derde aan het (helemaal) niet eens te zijn met de stelling 'dat het voor jongens belangrijker is om hun eigen geld te verdienen' of 'dat beslissingen over grote aankopen het beste door mannen kunnen worden genomen'.

De acceptatie van de homoseksualiteit lijkt een gevoelig punt te zijn onder de Syrische statushouders: minder dan een vijfde (18%) geeft aan het (helemaal) eens te zijn met de stelling dat het goed is dat homoseksuelen met elkaar mogen trouwen, ongeveer de helft is het (helemaal) eens met de stelling dat homoseksualiteit van een kind problematisch is.

Meerderheid van Syriërs is religieus

Een grote meerderheid van de Syriërs (85%) geeft aan gelovig te zijn (76% is moslim, 8% is christen). Het merendeel van de Syrische gelovigen bidt dagelijks en ruim driekwart van de Syrische moslima's draagt een hoofddoek. Voor ruim driekwart is het geloof erg belangrijk in het dagelijks leven.

Syriërs verwachten in Nederland te blijven

Meer dan driekwart voelt zich thuis in dit land en geeft gemiddeld een 8,5 voor hun leven in Nederland. Syrische statushouders oordelen ook gunstig over het maatschappelijke klimaat ten aanzien van migranten. De overgrote meerderheid van de statushouders (93%) verwacht over vijf jaar nog in Nederland te wonen indien zij nog niet terug kunnen naar Syrië. Mocht terugkeer naar Syrië wel mogelijk zijn, dan zou een vijfde van de Syriërs willen terugkeren. Meer dan de helft van de Syriërs wil niet terug, en een kwart weet het nog niet.

30% Syrische kinderen heeft heimwee

Syrische statushouders met kinderen tussen 4 en 17 jaar in het huishouden is gevraagd enkele vragen over de leefsituatie van hun kind te beantwoorden. Deze ouders geven het leven van hun kind in Nederland gemiddeld een 8,6. Vrijwel alle ouders zijn zeer tevreden over hoe de opvoeding van hun kind verloopt. Bijna alle kinderen (96%) voelen zich volgens hun ouders thuis in Nederland, wel geeft 30% van de ouders aan dat het kind heimwee heeft. Het aandeel dat de gezondheid van hun kind als (zeer) goed beoordeelt (93%) komt ongeveer overeen met de zelfrapportage van jongeren in de algemene bevolking.

Kinderen gaan graag naar school, maar pesten en discriminatie komen voor

Van de ouders rapporteert 87% dat hun kind nooit gepest wordt op school. Iets minder dan een kwart van de kinderen wordt (wel eens) gediscrimineerd. Een groot deel (82%) van de kinderen doet altijd mee aan dagjes uit vanuit school, maar het aandeel dat aan buitenschoolse activiteiten meedoet (23%) ligt lager. Slechts 37% van de kinderen kan zwemmen.

Over het rapport

Het rapport is opgesteld onder redactie van prof. dr. J. Dagevos, dr. W. Huijnk en dr. E. Miltenburg van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en dr. M. Maliepaard van het WODC in samenwerking met het RIVM en CBS. Het onderzoek is uitgevoerd op verzoek van de ministeries van SZW, J&V, OCW en VWS.

Noot voor de redactie, niet ter publicatie

Syriërs in Nederland. Een studie over de eerste jaren van hun leven in Nederland, Jaco Dagevos, Willem Huijnk, Mieke Maliepaard (WODC), Emily Miltenburg, Den Haag, Sociaal en Cultureel Planbureau, juni 2018, ISBN 978 90 377 0869 1.

Het rapport is gratis te downloaden via www.scp.nl en te bestellen via de (internet)boekhandel.

Voor meer informatie:

Jaco Dagevos: 06 3169 8593, j.dagevos@scp.nl

of neem contact op met persvoorlichting: 06 2161 4433, pers@scp.nl.